

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/162/2017
Identifikačné číslo spisu:	1015892525
Dátum vydania rozhodnutia:	21.06.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1015892525.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcov 1/ H. R., nar. XX. XX. XXXX, bývajúceho v T., Q., 2/ F. R., nar. X. X. XXXX, bývajúcej v T., Q., 3/ O. P., nar. X. X. XXXX, bývajúcej v T., Q. a 4/ E. Z., nar. XX. X. XXXX, bývajúcej v T., Q., zastúpených JUDr. Marošom Palikom, advokátom so sídlom v Bratislave, Mudrochovo nám. 12, proti žalovanému Bytovému družstvu Bratislava III, so sídlom v Bratislave, Kominárska 6, IČO: 00 169 633, zastúpenému advokátskou kanceláriou MV Legal s. r. o., so sídlom v Bratislave, Jedenásta 16, v mene ktorej koná ako konateľ advokát Mgr. Marek Vaško, o nahradenie vyhlásenia vôle a iné, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 13C/23/2002, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/275/2015 z 31. októbra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/275/2015 z 31. októbra 2016 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) uznesením z 27. mája 2015 č. k. 13C/23/2002-840 zamietol návrh žalobcov na vydanie opravného uznesenia o oprave zrejmých nesprávností a chýb v písaní v rozsudku súdu prvej inštancie z 9. februára 2009 č. k. 13C/23/02-480, ktorým bolo v súlade s ich žalobou určené, že nimi označené priestory - príručná dielňa, sklad bicyklov a sklad archív - sú spoločnými zariadeniami bytového domu, a že sa nahrádza vyhlásenie vôle žalovaného, že ako predávajúci (správne prevádzajúci) uzatvára so žalobcami zmluvy o prevode vlastníctva bytu a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a o prevode spoluvlastníckeho podielu k nebytovým priestorom, a to v znení týchto zmlúv, tvoriacich súčasť výroku rozsudku a súčasť jeho rovnopisu, ktoré znenie je súladné s určovacím výrokom. Zamietnutie návrhu odôvodnil tým, že postupom podľa § 164 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) nie je možné opraviť rozsudok v časti znenia zmlúv, ktoré neboli vyhlásené na pojednávaní, keďže výrok rozsudku uvedený v zápisnici z pojednávania sa na znenie zmlúv síce odvoláva, a to tak, že tvoria neoddeliteľnú súčasť výroku rozsudku a súčasť jeho rovnopisu, no ich samotné znenie neobsahuje.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov uznesením sp. zn. 3Co/275/2015 z 31. októbra 2016 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Potvrdenie prvoinštančného uznesenia odôvodnil jeho vecnou správnosťou, aj keď z iných, než v ňom uvedených dôvodov. Výslovil názor, že v predmetnej veci nešlo o žiaden z prípadov, na ktoré pamätá § 164 O. s. p., resp. § 224 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „C. s. p.“), keďže vecné nedostatky a nesprávnosti žaloby nie sú dôvodom na opravu súdnych rozhodnutí. Inštitút opravného uznesenia má opravovať nedostatky, ktorých sa dopustil súd a nie strana sporu v podanej žalobe. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie prevzal do výroku vyhláseného rozsudku znenie zmlúv navrhnutých žalobcami v eventuálnom (subsidiárnom) petite, týmto vyhláseným rozsudkom je súd viazaný a žalobcovia mohli dosiahnuť zmenu rozsudku len podaním riadneho opravného prostriedku.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“). Prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania odôvodnili ustanovením § 420 písm. f) C. s. p., t. j. že v odvolacom konaní došlo k vade spočívajúcej v skutočnosti, že súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietali tiež nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke splnenia podmienok pre postup podľa § 164 O. s. p. (resp. § 224 C. s. p.), ktoré podľa ich názoru splnené boli a návrhu na opravu malo byť vyhovené. Odvolaciemu súdu vyčítali najmä jeho nesprávny záver, že do výroku vyhláseného rozsudku bolo prevzaté znenie zmlúv podľa subsidiárneho (eventuálneho) petitu. Žiadali preto uznesenie odvolacieho súdu i uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie. Žalobkyňa 4/ následne v podaní označenom ako „zmena dovolania“ uviedla, že dovolanie vo vzťahu k sebe upravuje tak, že dovolacím dôvodom je vada vyplývajúca z § 420 písm. f) C. s. p.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby ho dovolací súd ako neprípustné odmietol, alebo aby ho ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenými osobami, skúmajúc splnenie podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f) C. s. p.) zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 C. s. p., potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z tzv. zmätočnosťných vád uvedených v tomto ustanovení, znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

6. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 420 písm. f) C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Pre účely ustanovenia § 420 C. s. p. charakter rozhodnutia, ktorým sa rozhoduje o návrhu na opravu rozhodnutia (opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávnostiach), treba z povahy veci odvodzovať od charakteru rozhodnutia, ktorého oprava je navrhovaná, resp. ktoré sa má opraviť, a tiež od toho, čo má byť predmetom opravy. Samotné rozhodovanie o oprave totiž bez existencie toho, čo sa má prípadne opraviť, neprichádza do úvahy. Preto ak sa navrhuje oprava rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a oprava by sa mohla dotknúť práv a povinností strán, o ktorých bolo autoritatívne rozhodnuté, je aj rozhodnutie o takomto návrhu rozhodnutím vo veci samej alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

9. V preskúmvanej veci sa návrh na opravu týkal rozsudku, a to jeho výroku, preto uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na opravu, bolo treba považovať za rozhodnutie vo veci samej. Takéto rozhodnutie tak bolo možné napadnúť dovolaním podľa § 420 C. s. p.

10. Pod porušením práva na spravodlivý súdny proces z hľadiska § 420 písm. f) C. s. p. treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým súd zasiahol do ústavou, resp. Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv dovolateľa, v dôsledku čoho bolo dovolateľovi znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon priznáva. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť daná aj v prípade nesprávneho rozhodnutia súdu o zamietnutí návrhu na opravu rozhodnutia. Bez vykonania opravy, hoci by na to boli splnené podmienky, by totiž chyba v písaní alebo počítaní, alebo aj iná zrejme nesprávnosť, mohla mať za následok napr. nevykonateľnosť rozhodnutia alebo takú autoritatívnu úpravu práv a povinností strán, ktorá ako prejav verejnomocenskej vôle by nezodpovedala vôli, ktorú súd svojím rozhodnutím v okamihu jeho vyhlásenia (vydania) prejavil chcel. Tým by bolo vo svojich dôsledkoch negované základné právo na spravodlivú súdnu ochranu. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 576/2013 z 24. júla 2014 vyslovil názor, že z článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (teda z práva, aby sa vo veci rozhodovalo podľa platnej a účinnej právnej normy) vyplýva, že ak účastník konania (teraz strana) splní všetky pozitívne i negatívne podmienky opravy rozhodnutia ustanovené v § 164 O. s. p., vzniká mu subjektívne právo na to, aby súd rozhodnutie opravil. Súdu v takomto prípade nepatrí akákoľvek voľná úvaha o tom, či napriek splneniu zákonných podmienok návrhu na opravu rozhodnutia vyhovie alebo nie.

11. V preskúmvanej veci bolo podľa názoru odvolacieho súdu konanie pred odvolacím súdom postihnuté vadou vyplývajúcou z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. Táto vada spočíva v nevyhovení návrhu na opravu rozsudku, hoci žalobcom vzniklo subjektívne právo, aby toto rozhodnutie bolo opravené, keďže boli splnené podmienky na jeho opravu v zmysle § 164 O. s. p. (resp. § 224 C. s. p.). Právny záver odvolacieho súdu, že tieto podmienky splnené nie sú a že vyhlásený rozsudok, ktorým bol súd viazaný, sa týkal znenia zmlúv navrhnutých žalobcami v eventúálnom (subsidiárnom) petite, bol v zjavnom rozpore s obsahom spisu, a teda bol nesprávny.

12. Z obsahu spisu je totiž zrejmé, že predmetom konania v zmysle návrhu žalobcov na zmenu petitu žaloby v písomnom podaní z 8. 1. 2009 (č. I. 444 až 463), ktorú súd prvej inštancie pripustil uznesením vyhláseným na pojednávaní 19. 1. 2009, bol nárok žalobcov vymedzený tzv. eventúálnym petitom, t. j. petitom pozostávajúcim z primárneho petitu a jednak zo subsidiárneho petitu, ktorý sa má uplatniť, len ak nebude vyhovené žalobe podľa primárneho petitu. Primárnym petitom sa žalobcovia domáhali určenia, že nimi označené priestory č. 12 - NP 04 (sklad archív), č. 12 - NP 05 (príručná dielňa) a č. 12 - NP 06 (sklad bicyklov) sú spoločnými zariadeniami bytového domu na Q. v T. (teda, že nie sú nebytovými priestormi), a že sa nahrádza vyhlásenie vôle žalovaného, že ako prevádzajúci uzatvára s nimi zmluvy o prevode vlastníctva bytu a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a o prevode spoluvlastníckeho podielu k nebytovým priestorom, a to v znení týchto zmlúv, ktoré je súladné s požadovaným určením, teda v znení, v ktorom sú priestory č. 12 - NP 04, č. 12 - NP 05 a č. 12 - NP 06 uvedené medzi spoločnými zariadeniami domu a v ktorom sú ako nebytové priestory uvedené iné priestory označené ako priestory č. 12 - NP 01, č. 12 - NP 02 a č. 12 - NP 03. Pre prípad, že nebude vyhovené žalobe v určovacom výroku, kedy nebude prichádzať do úvahy znenie zmlúv vychádzajúce z tohto určenia, sa žalobcovia subsidiárnym petitom domáhali, že sa nahrádza vyhlásenie vôle žalovaného, že ako prevádzajúci uzatvára s nimi zmluvy o prevode vlastníctva bytu a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a o prevode spoluvlastníckeho podielu k nebytovým priestorom, a to v znení týchto zmlúv, v ktorom sú ako nebytové priestory uvedené priestory označené ako č. 12 - NP 01, č. 12 - NP 02, č. 12 - NP 03, č. 12 - NP 04, č. 12 - NP 05 a č. 12 - NP 06.

13. Zo zápisnice z pojednávania 9. 2. 2009, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, vyplýva, že súd rozhodol o žalobe tak, že jej vyhovel podľa primárneho petitu, teda že určil, že sklad archív, príručná

dielňa a sklad bicyklov sú spoločnými zariadeniami bytového domu a že sa nahrádza vyhlásenie vôle žalovaného v znení zmlúv, ktoré je súladné s týmto určením. V tomto smere nemohli vzniknúť žiadne pochybnosti, keďže stranám, a teda aj žalovanému, muselo byť jasné, čo je predmetom sporu a aká je súvislosť medzi požadovaným určením a navrhovaným znením zmlúv pre prípad vyhovieť žalobe v určovanom nároku a pre prípad jej zamietnutia o tomto nároku. Táto skutočnosť, t. j. akú vôľu prvoinštančný súd pri vyhlásení rozsudku prejavil, je celkom zrejmá aj z odôvodnenia písomného vyhotovenia rozsudku (str. 3 posledný odsek a str. 4 prvý odsek). Z písomného vyhotovenia rozsudku je však tiež zrejmé, že znenie k nemu pripojených zmlúv, ktoré sa stali jeho súčasťou (súčasťou jeho výroku), nezodpovedalo tomu zneniu, o ktorom súd rozhodol, keďže medzi nebytovými priestormi, ku ktorým sa prevádza spoluvlastnícky podiel, boli uvedené aj priestory č. 12 - NP 04, č. 12 - NP 05 a č. 12 - NP 06, hoci o nich bolo rozhodnuté, že nebytovými priestormi nie sú. V ďalšej časti zmlúv, týkajúcej sa popisu nebytových priestorov, však už tieto priestory uvedené neboli. K rozsudku pripojené znenie zmlúv bolo zmiešaním navrhovaného textu zmlúv podľa primárneho a podľa subsidiárneho petítu, čo nemožno hodnotiť inak, ako zjavnú zrejmú nesprávnosť.

14. V súvislosti s otázkou viazanosti súdu vyhláseným rozsudkom považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že bývalej ani súčasnej procesnoprávnej úprave neodporuje, ak súd vyhlási rozsudok, ktorým sa nahrádza vyhlásenie vôle, takým spôsobom, že sa nahrádza vyhlásenie vôle strany v znení zmluvy či zmlúv tvoriacich neoddeliteľnú súčasť výroku rozsudku a neoddeliteľnú súčasť jeho písomného vyhotovenia, teda bez toho, aby znenie zmlúv bolo pri vyhlásení doslovne prečítané. Za situácie, keď písomné znenie zmlúv majú strany k dispozícii, je vyhlásenie rozsudku uvedeným spôsobom v súlade so zásadou procesnej ekonómie a tým aj racionality. To znamená, že nie sú dané žiadne také skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybniť viazanosť súdu znením zmlúv pri vyhlásení rozsudku vyššie uvedeným procesným spôsobom.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.). V ďalšom konaní odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu bezodkladne rozhodne o oprave zrejmých nesprávností v právoplatnom rozsudku prvoinštančného súdu.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.